

Т.В. Андросова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Процес глобального розвитку, поширення інтернету, безлічі інших нових інформаційних технологій стає реальністю сучасності, основою розвитку і охоплює всі сфери діяльності цифрової економіки.

Цифрова економіка в якості всеосяжного сучасного підходу до розвитку країн передбачає наявність фундаментальних змін в господарських процесах, бізнес-моделях і застосовуваних управлінських інструментах. Корінні перетворення трансформують всі сфери життя – політичну, економічну і соціальну на базі тотальної інформатизації та цифровізації. Сукупність всього різноманіття процесів як економічної, так і суспільної трансформації в європейських країнах прийнято визначати як четверта промислова революція, а в США поширено термін «API» (Application Programming Interface) економіка. Всесвітній банк під цифровою економікою розуміє такі економічні відношення, які значно скорочують довгі ланцюги з посередників, що використовують інтернет, інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Це призводить до істотного прискорення зв'язків між господарськими агентами (компаніями, банками, урядом, населенням) та прискорює проведення операцій з надання оренди, кредиту, купівлі-продажу, сплати податків, платежів, розрахунків та ін.

Необхідність переходу до цифрової економіки чітко визначилась після глобальної економічної кризи 2007–2009 років, яка розпочала формування нової моделі росту, оскільки потенціал зростання продуктивності праці в межах існуючого технологічного укладу було вичерпано.

Як головний спосіб забезпечення ефективної цифрової економіки постає впровадження технології обробки даних, що дозволяє зменшити витрати на виробництві товарів і здійснення послуг.

Досвід розвитку кількох останніх десятиліть дозволив вченим констатувати, що в напрямку цифрової трансформації світове співтовариство переходить до нового соціально-економічного укладу – техногенної цивілізації, характерні риси якої простежуються у такому (табл. 1).

Таблиця 1

Характерні риси цифровізації бізнесу

Н/з	Загальні риси цифровізації	Н/з	Напрями цифрових процесів стосовно економічної сфери
1	Переважання в економічній діяльності обміну інформацією в порівнянні з обміном фізичними об'єктами	1	Формування безготівкового суспільства, тобто повсюдне і всеохоплююче використання електронних грошей у розрахунках та електронних продажах
2	На перше місце виходить такий економічний ресурс як знання або інтелектуальний капітал, а не фінансовий капітал	2	Надання широкого спектру послуг населенню за допомогою системи віддаленого онлайн доступу
3	Інтернет стає всеосяжним засобом комунікації в усіх сферах життя і глобальним з точки зору географічного чинника	3	Створення і розвиток великої кількості висококонкурентних принципово нових виробництв та технологій
4	Мережева організація як різновид організаційної структури стає переважаючою, що дозволяє бізнесу бути більш чутливим і адаптивним до змін ринку		
5	Інформаційний обмін переростає місцеві та регіональні ринки і стає глобальним		

Широке розповсюдження цифрових технологій приводить до зростання продуктивності праці, зниженню витрат ведення бізнесу, робить загально доступною інформацію, знижує бар'єри для виходу підприємців на нові міжнародні ринки, що надає мультиплікативний ефект економіці в цілому. Розуміючи це, багато країн розробляють і реалізують комплекси заходів, спрямованих на посилення вектору цифрового розвитку. За підрахунками ОЕСР, 32 із 36 країн-членів організації, а також 6 країн-партнерів розробили і реалізують національні цифрові стратегії. Глобальні програми розвитку цифрового сектору діють у ЄС, США, Китаї. В Україні реалізується план розвитку цифрової економіки на використанні доктрин і сценаріїв «Цифрова адженда України 2020», «Україна 2020Е», «Україна 2030Е».